

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาอิทธิพลของสัมพันธภาพในครอบครัวและการดูแลต่อพฤติกรรมดูแลของมารดาเด็กออทิสติก โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ มารดาที่มีบุตรที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคออทิสซึม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ มารดาที่มีบุตรออทิสติกและได้นำบุตรมารับการกระตุ้นพัฒนาการที่โรงพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะเจาะจงโรงพยาบาล จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช และโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ เนื่องจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า เป็นสถานที่ที่มีจำนวนเด็กออทิสติกมารับการกระตุ้นพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและมีจำนวนมากในภาคใต้ โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) และทำการเก็บข้อมูลโดยมีเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. เป็นมารดาของเด็กออทิสติก อยู่ร่วมกันกับเด็กออทิสติก และมีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลเด็กออทิสติกอย่างน้อย 3 เดือน เนื่องจากเป็นระยะเวลาที่นานพอสมควรที่จะทำให้มารดารับรู้ถึงความยากลำบาก และเกิดความรู้สึกที่เป็นภาระการดูแลได้ (อรทัย, 2545)
2. ไม่มีประวัติเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังใด ๆ รวมถึงโรคจิต โรคประสาท
3. สามารถสื่อสาร และเข้าใจภาษาไทยได้อย่างชัดเจน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression) เพื่อทดสอบอำนาจการทำนายของตัวแปรอิสระหลายตัวที่คาดว่าจะมีผลต่อตัวแปรตาม 1 ตัว ดังนั้นจึงใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลักเกณฑ์ของทรอนไดค์ (Thronndike, 1987 อ้างตาม ธวัชชัย, 2532) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 70 ราย (ภาคผนวก ก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถาม 4 ชุด (ภาคผนวก ข) ดังนี้ ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยสร้างเองประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของมารดา ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนบุตร ระยะเวลาในการดูแลบุตร การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยของบุตร และการรับรู้เกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กออทิสติก ประกอบด้วย เพศ อายุ ลำดับที่ของบุตร การมีโรคประจำตัวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ออทิสติก และการได้รับการฝึกกระตุ้นพัฒนาการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลอื่นๆ ประกอบด้วย รายได้ของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ของครอบครัว และความเพียงพอของรายได้ที่ใช้จ่ายในการรักษาต่อเดือน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวของนภาพรรณ (2549) โดยนภาพรรณได้สร้างขึ้นจากการทบทวนตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวของนภาพรรณ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นกุมารแพทย์ จำนวน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลสาขาการพยาบาลเด็ก 1 ท่าน และพยาบาลผู้ชำนาญการด้านการพยาบาลเด็ก 1 ท่าน ทำการทดสอบในกลุ่มผู้ดูแลเด็กติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 20 ราย ได้ค่าความเที่ยง (reliability) เท่ากับ 0.90 ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 13 ข้อ มีความหมายทางบวก จำนวน 12 ข้อ และความหมายทางลบ 1 ข้อ โดยมีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 อันดับ ตั้งแต่มากที่สุด (ค่าคะแนน = 5) จนถึงน้อยที่สุด (ค่าคะแนน = 1) ดังนี้

	ทางบวก	ทางลบ	
มากที่สุด	5	1	ข้อความนั้นตรงหรือเป็นจริงกับครอบครัวของท่านมากที่สุด

มาก	4	2	ข้อความนั้นตรงหรือเป็นจริงกับครอบครัวของท่านมาก
ปานกลาง	3	3	ข้อความนั้นตรงหรือเป็นจริงกับครอบครัวของท่านปานกลาง
น้อย	2	4	ข้อความนั้นตรงหรือเป็นจริงกับครอบครัวของท่านน้อย
น้อยที่สุด	1	5	ข้อความนั้นตรงหรือเป็นจริงกับครอบครัวของท่านน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลระดับคะแนนสัมพันธภาพในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลระดับคะแนนสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นรายข้อและโดยรวม โดยใช้หลักสถิติการคำนวณหาอันตรภาคชั้น จากการคำนวณหาผลต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของค่าคะแนนแต่ละรายข้อและโดยรวมหารด้วยจำนวนชั้น (ชูศรี, 2546) ในการศึกษาครั้งนี้มีค่าคะแนนระหว่าง 1–5 คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้ช่วงคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับเท่ากับ 1.33 ดังนั้น จะได้เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

- 1.00 – 2.32 คะแนน หมายถึง มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับไม่ดี
- 2.33 – 3.65 คะแนน หมายถึง มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.66 – 5.00 คะแนน หมายถึง มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี

ชุดที่ 3 แบบสอบถามการดูแล ผู้วิจัยได้แปลและดัดแปลงมาจากแบบวัดการดูแลของโอเบิร์ต (Oberst, 1991) จำนวน 14 ข้อ ซึ่งแบบวัดการดูแลของโอเบิร์ต (Oberst) ได้นำไปทดสอบกับผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็ง พบว่า มีค่าความเที่ยงโดยรวมในส่วนของความต้องการใช้เวลาในการให้การดูแล และความยากลำบากในการให้การดูแลเท่ากับ 0.88 และ 0.91 ตามลำดับ แบบสอบถามการดูแลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงข้อคำถามเหลือ 13 ข้อตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแต่ละข้อคำถามจะประเมิน 2 ส่วนคือ 1) ความต้องการใช้เวลาในการให้การดูแล และ 2) ความยากลำบากในการให้การดูแล ครอบคลุมการดูแลที่เป็นกิจกรรม 3 ด้านคือ

- ภาระด้านการดูแลโดยตรง จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1–3
- ภาระด้านการดูแลระหว่างบุคคล จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4–7
- ภาระด้านการดูแลด้านเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 8–13

ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (likert scale) 5 อันดับ ตั้งแต่กิจกรรมนั้นใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลหรือมีความยากลำบากในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลมากที่สุด (ค่าคะแนน = 5) จนถึงกิจกรรมนั้นไม่ได้ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลหรือไม่มีความ

ยากลำบากในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลเลย (ค่าคะแนน = 1) โดยความต้องการใช้เวลาในการให้การดูแล เป็นการประเมินจากปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลที่จำเป็นให้กับเด็กออทิสติกจากประสบการณ์จริงของมารดา มีลักษณะคำตอบ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ท่านใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ท่านใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ท่านใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลน้อย
ไม่เลย	หมายถึง	ท่านไม่ได้ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลเลย

ความยากลำบากในการให้การดูแล เป็นการประเมินความยากลำบากในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลให้กับเด็กออทิสติกจากประสบการณ์จริงของมารดา มีลักษณะคำตอบ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ท่านมีความยากลำบากในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ท่านมีความยากลำบากในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านมีความยากลำบากในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ท่านมีความยากลำบากในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลน้อย
ไม่เลย	หมายถึง	ท่านไม่มีความยากลำบากในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลเลย

เกณฑ์ในการให้คะแนนภาระการดูแลในแต่ละส่วน คือ 1) ความต้องการใช้เวลาในการให้การดูแลโดยรวม และ 2) ความยากลำบากในการให้การดูแลโดยรวม ในการศึกษาครั้งนี้มีคะแนนโดยรวมต่ำสุด 13 คะแนน และสูงสุด 65 ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ในการให้คะแนนออกเป็น 3 ระดับ จากการคำนวณหาผลต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของค่าคะแนนแล้วหารด้วยจำนวนชั้น (ชูศรี, 2546) ได้ช่วงคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับเท่ากับ 20 ดังนั้นจะได้เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

13.00 – 30.00	หมายถึง	ความต้องการใช้เวลาในการให้การดูแลหรือความยากลำบากในการให้การดูแลอยู่ในระดับน้อย
30.01 – 47.01	หมายถึง	ความต้องการใช้เวลาในการให้การดูแลหรือความยากลำบากในการให้การดูแลอยู่ในระดับปานกลาง
47.02 – 65.00	หมายถึง	ความต้องการใช้เวลาในการให้การดูแลหรือความยากลำบากในการให้การดูแลอยู่ในระดับมาก

การแปลผลคะแนนการดูแลโดยรวมตามโอเบิร์ต (Oberst, 1991) ทำให้การนำคะแนนด้านความต้องการใช้เวลาในการให้การดูแลมาคูณกับคะแนนเฉลี่ยด้านความยากลำบากในการให้การดูแลในแต่ละข้อ (13 ข้อ) แล้วนำมาถอดรากที่สองซึ่งจะได้การเป็นรายข้อ จากนั้นนำคะแนนรายข้อทั้ง 13 ข้อ มารวมกันเป็นคะแนนโดยรวม ซึ่งมีตั้งแต่ 13 – 65 คะแนน เกณฑ์การแปลผลระดับคะแนนการดูแลโดยรวมผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ในการให้คะแนนออกเป็น 3 ระดับ จากการคำนวณหาผลต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของค่าคะแนนแล้วหารด้วยจำนวนชั้น (ชูศรี, 2546) จะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับเท่ากับ 20 ดังนั้น จะได้เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

13.00 – 30.00	คะแนน	หมายถึง	ภาระในการดูแลอยู่ในระดับน้อย
30.01 – 47.01	คะแนน	หมายถึง	ภาระในการดูแลอยู่ในระดับปานกลาง
47.02 – 65.00	คะแนน	หมายถึง	ภาระในการดูแลอยู่ในระดับมาก

ชุดที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดูแลของมารดาเด็กออทิสติก ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดูแลของผู้ดูแลเด็กออทิสซึมของประภาวดี (2543) โดยผู้วิจัยได้ขออนุญาตดัดแปลงและเพิ่มเติมข้อคำถามบางส่วน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการวัดและอายุของกลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาที่มีบุตรออทิสติก แบบสอบถามพฤติกรรม กรรมการดูแลของผู้ดูแลเด็กออทิสซึมของประภาวดี ได้สร้างขึ้นจากรอบแนวคิดการดูแลของวัตสัน (Watson, 1985 อ้างตามประภาวดี, 2543) และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นจิตแพทย์ จำนวน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแล 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านผู้ดูแล 1 ท่าน และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลเด็กออทิสติก 1 ท่าน และได้ทำการทดสอบหาความเที่ยงในกลุ่มผู้ดูแลเด็กออทิสติก โดยเด็กมีอายุ 2–5 ปี จำนวน 30 ราย ได้ค่าความเที่ยง (reliability) เท่ากับ 0.93 สำหรับแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดูแลของมารดาเด็กออทิสติกที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ แบ่งเป็น 10 ด้าน ดังนี้

การให้การช่วยเหลือเด็กด้วยความเห็นอกเห็นใจ	จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 – 3
การให้กำลังใจเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม	จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4 – 6
การสังเกตและไวต่อความรู้สึกเกี่ยวกับความต้องการของเด็ก	จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7 – 8
การมีสัมพันธภาพที่สม่ำเสมอ	จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 9 – 13
การยอมรับพฤติกรรมทั้งด้านบวกและด้านลบของเด็ก	จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 14 – 16
การช่วยแก้ไขอุปสรรคและปัญหา	จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 17 – 19
การฝึกฝนและอบรมสั่งสอน	จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 20 – 25

การจัดที่พักอาศัยให้มีความปลอดภัย	จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 26–28
การช่วยเหลือและตอบสนองความต้องการแก่เด็ก	จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 29–32
การเพิ่มพูนให้เด็กมีพัฒนาการทางศีลธรรม	จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 33–35

ลักษณะคำตอบผู้วิจัยได้ดัดแปลงเกณฑ์ในการให้คะแนนโดยตัดข้อความ “ปฏิบัติมานาน ๆ ครั้ง” ออกไป เป็น “ไม่เคยปฏิบัติเลย” โดยกำหนดให้มาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 4 อันดับ ตั้งแต่ปฏิบัติเป็นประจำ (ค่าคะแนน = 4) จนถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย (ค่าคะแนน = 1) ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นท่านปฏิบัติเป็นประจำหรือทุกครั้ง ที่มีเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นท่านปฏิบัติบ่อยครั้งหรือหลายครั้ง ที่มีเหตุการณ์
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นท่านปฏิบัติเป็นบางครั้งบางคราว ที่มีเหตุการณ์
ไม่เคยปฏิบัติเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นท่านไม่เคยปฏิบัติเลยที่มีเหตุการณ์

เกณฑ์การแปลผลระดับคะแนนพฤติกรรมการดูแลของมารดาเด็กออทิสติก โดยผู้วิจัย กำหนดเกณฑ์การแปลผลระดับคะแนน พฤติกรรมการดูแลของมารดาเด็กออทิสติกเป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม โดยใช้หลักสถิติการคำนวณหาอันตรภาคชั้น จากการคำนวณหาผลต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของค่าคะแนนแต่ละรายข้อและโดยรวมหารด้วยจำนวนชั้น (ชูศรี, 2546) ใน การศึกษาครั้งนี้มีค่าคะแนนระหว่าง 1–4 คะแนน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ย แต่ละระดับเท่ากับ 1 ดังนั้น จะได้เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

1.00–2.00 คะแนน	หมายถึง	มารดามีพฤติกรรมดูแลเด็กออทิสติกอยู่ใน ระดับน้อย
2.01–3.01 คะแนน	หมายถึง	มารดามีพฤติกรรมดูแลเด็กออทิสติกอยู่ใน ระดับปานกลาง
3.02–4.00 คะแนน	หมายถึง	มารดามีพฤติกรรมดูแลเด็กออทิสติกอยู่ใน ระดับมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย การตรวจสอบด้านความตรงตามเนื้อหา (content validity) และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (reliability) ดังนี้

การหาค่าความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (content validity)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามภาระการดูแลที่แปลและดัดแปลงมาจากฉบับของ โอเบิร์ส (Oberst, 1991) ให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้องของการแปลข้อความ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ภาระการดูแล และพฤติกรรมการดูแลของมารดาเด็กออทิสติก ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการดูแลเด็กออทิสติก จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ แพทย์ผู้ชำนาญการเกี่ยวกับเด็กออทิสติก จำนวน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลจำนวน 1 ท่าน และพยาบาลผู้ชำนาญการด้านการดูแลเด็กออทิสติก จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา หลังจากผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามภาระการดูแล และแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลของมารดาเด็กออทิสติกไปทดลองใช้ (try out) กับมารดาเด็กออทิสติกที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจของภาษาและระยะเวลาที่ใช้ตอบแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามภาระการดูแลและแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลของมารดาเด็กออทิสติกมาคำนวณหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือตามลำดับ คือ แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวเท่ากับ 0.90 แบบสอบถามภาระการดูแลเท่ากับ 0.92 และแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลของมารดาเด็กออทิสติก เท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยนำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการพิจารณาแล้วให้คณะกรรมการประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรมคณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อตรวจสอบด้านจริยธรรมในการวิจัย และทำหนังสือขออนุญาตในการทำวิจัยจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช และโรงพยาบาลสวนสราญรมย์สุราษฎร์ธานี เพื่อชี้แจงรายละเอียดและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลและหัวหน้าหน่วยกระตุ้นพัฒนาการเด็กออทิสติกของโรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช และโรงพยาบาลสวนสราญรมย์สุราษฎร์ธานี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ผู้วิจัย/ผู้ช่วยวิจัยสำรวจรายชื่อ อายุ ของเด็กออทิสติกที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 ผู้วิจัย/ผู้ช่วยวิจัย ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์ในการวิจัย และแจ้งสิทธิในการปฏิเสธหรือขอรับการเข้าร่วมในการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายว่า “การศึกษาครั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของท่านที่จะเข้าร่วมในการวิจัยหรือไม่ท่านสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบต่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก” ทั้งนี้เพื่อขอความร่วมมือ และลงนามในคำยินยอมในใบพิทักษ์สิทธิการเข้าร่วมการวิจัย (ภาคผนวก ค)

2.4 ผู้วิจัย/ผู้ช่วยวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้มารดาเด็กออทิสติกที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามภาวะการดูแล และแบบสอบถามพฤติกรรมและการดูแลของมารดาเด็กออทิสติก กรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจข้อความ ผู้วิจัย / ผู้ช่วยวิจัยจะไม่ชี้แจงคำตอบ และใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามคนละประมาณ 1 ชั่วโมง

2.5 ตรวจสอบสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด ถ้าพบว่า ข้อมูลไม่สมบูรณ์จะขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่างให้ตอบเพิ่มเติมจนครบทุกข้อคำถาม

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย/ผู้ช่วยวิจัยได้ให้การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยการแนะนำตนเองและชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล และแจ้งสิทธิในการปฏิเสธหรือขอรับการเข้าร่วมในการวิจัย โดยขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้าร่วมในการวิจัยและสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบต่อกระบวนการพัฒนาการเด็กในทุกกรณี ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้ให้ข้อมูล ทุกคำตอบจะถือเป็นความลับและสรุปผลออกมาในภาพรวมตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยผู้วิจัยทำการทดสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. การทดสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ มีการตรวจสอบคุณสมบัติตามข้อตกลง ดังนี้

- 1.1 ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีระดับการวัดมาตราช่วง (interval scale)
- 1.2 ทดสอบการแจกแจงปกติ (normality) ของตัวแปรที่ศึกษาและค่าคลาดเคลื่อน
- 1.3 ทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (linearity) ระหว่างตัวแปรอิสระ (x) และตัวแปรตาม (y) และทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างค่าคลาดเคลื่อนและตัวแปรตาม
- 1.4 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (muticollinearity)
- 1.5 ทดสอบความเป็นอิสระของค่าคลาดเคลื่อน (autocorrelation)

จากการทดสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า ผลการทดสอบเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นทุกประการ ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก ง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละกับข้อมูลที่เท่ากับและต่ำกว่าระดับเรียงลำดับ (ordinal data) และใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับข้อมูลที่เท่ากับหรือสูงกว่าระดับอันตรภาคชั้น (interval data)

2.2 ค่าคะแนนสัมพันธภาพในครอบครัววิเคราะห์เป็นรายข้อและโดยรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบ่งระดับค่าคะแนนเป็นรายข้อและโดยรวมตามเกณฑ์การแปลผลคะแนน

2.3 ค่าคะแนนภาวะการดูแลของมารดาเด็กออทิสติก วิเคราะห์เป็นรายข้อและโดยรวมในแต่ละส่วน และวิเคราะห์ภาวะการดูแลโดยรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและแบ่งระดับค่าคะแนนภาวะการดูแลในแต่ละส่วนโดยรวม และภาวะการดูแลโดยรวมตามเกณฑ์การแปลผลคะแนน

2.4 ค่าคะแนนพฤติกรรมดูแลเด็กออทิสติกวิเคราะห์เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบ่งระดับค่าคะแนนเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวมตามเกณฑ์การแปลผลคะแนน

2.5 ทดสอบความสามารถในการทำนายของสัมพันธภาพในครอบครัว และภาวะการดูแลต่อพฤติกรรมดูแลของมารดาเด็กออทิสติก โดยใช้สถิติถดถอยพหุแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression)